

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Ἐγὼ ὡσάν ἐκέιτομον εἰς τὸ κρεβάτι ἀσθηνημένος ἀνοιξα τὰ μάτια μου καὶ ἔξαφνα εἶδα ἕναν ἄνθρωπον καὶ ὁμοίαζεν ὡσάν ἀστραπή καὶ ἦτον πολλὰ εὐμορφος καὶ ἦλθε καὶ ἐστάθη ἀπάνωθί μου καὶ ἦτον φορεμένος φορέματα χρυσὰ μὲ πολλὰς βαφές καὶ ἔφεγγαν τὰ φορέματά του καὶ ἦτον πλουμιστὰ μὲ πολλὰς λογές ἄνθη καὶ χρώματα καὶ τόσον ἦτον εὐμορφος καὶ χαρούμενος, ὅτι δὲν ἤμπορῶ νὰ τὴν εἰπῶ μὲ λόγον τὴν εὐμορφάδα καὶ τὸ κάλλος ὅπου εἶχεν αὐτὸς καὶ τὰ ροῦχα του. Τὸ λοιπὸν ὡσάν τὸν εἶδα, ἄλλαξεν ὁ νοῦς μου καὶ ἀστόχησα τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ὄλον ἐκέεινον τὸν εὐμορφον ἄνθρωπον ἔβλεπα καὶ δὲν ἤθελα
- φ. 159ν νὰ χωρισθῶ ἀπ’ αὐτόν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐφάνη μου ὅτι ἐχω-
ρίσθηκα ἀπὸ ἐσένα καὶ εὐρέθηκα εἰς τὰς ἀγίας χεῖρας ἐκεῖνου, καὶ ἐκεῖ-
νος βαστώντας με εἰς τὰς χεῖρας του ἐπέταξεν καὶ ἐφαίνετον πὼς ὑπά-
γει ἀπάνω ὑψηλὰ καὶ ἐφάνη μου ὅτι ἐπεράσαμεν ἕως ἑπτὰ οὐρανοὺς
καὶ ἀπὸ τὸ πολὺ ὕψος ὅπου ἐπήγαμεν ἀστόχησα πόσους οὐρανοὺς ἐπε-
ράσαμεν, ὅτι ὡσάν κύκλους μοῦ ἐφαίνετον ὅτι ἐπερνούσαμεν ἀπὸ τὸν
κάτω εἰς τὸν ἄνω καὶ ἀπ’ ἐκεῖνον εἰς ὑψηλότερον, ἕως οὗ ἐπεράσαμεν
ὄλους. Εἰς δὲ τὴν στράταν ὅπου ἀναβαίναμεν δὲν ἦτον φῶς καθαρὸν,
ἀμὴ ἦτον ὡσάν ἀντάρρα, καὶ ὡσάν ἐπεράσαμεν ἐκεῖνους τοὺς οὐρανοὺς
ὅπου σοῦ εἶπα, παρευθὺς μοῦ ἐφάνη πὼς ἐφθάσαμεν εἰς ἄλλον κόσμον.
Καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου ἐκεῖνου ἦτον ἀλλέως παρὰ τούτου τοῦ κόσμου,
- φ. 160 ὅτι ἦτον πολλὰ λαμπρότερον καὶ φωτεινότερον, ὁμοίως καὶ
ἡ γῆ ἐκεῖνη ἦτον θαυμαστὴ πολλὰ καὶ ὑψηλὴ καὶ δὲν ἦτον ὡσάν ἐτού-
την τὴν γῆν νὰ ἔχη ξύλα καὶ χορτάρια καὶ πέτρες καὶ ρέματα, ἀμὴ ὅσα
εἶχεν ἐκεῖνη ἡ γῆ δὲν δύνομαι νὰ τὰ διηγηθῶ πὼς ἦτον. Μόνον ἐκεῖνη ἡ
γῆ ἦτον ἀπαλὴ καὶ ὡσάν κάμπος εὐμορφος, ὡσάν νὰ τὸν ἤθελεν ἰσάσει
τινάς διὰ νὰ πιλαλοῦν ἄλογα, ὁ δὲ κάμπος τῆς γῆς ἐκεῖνης ἦτον πλουμι-
σμένος ὄλος μὲ τρεῖς γενεές δένδρα ἀνθισμένα πολλὰ εὐμορφα, τῶν ὁποί-
ων δένδρων καὶ ἀνθῶν τὴν καλὴν μυρωδίαν καὶ τὸ κάλλος δὲν δύναται
νὰ τὰ εἰπῆ κανεὶς μὲ λόγον, τὰ ὁποῖα δένδρα, τὸ ἕνα μοῦ ἐφαίνετον ἦτον
ὡσάν ἀνθισμένη ἀμυγδαλέα, τὰ δὲ ἄλλα δύο, τὸ ἕνα μοῦ ἐφαίνετον ὡσάν
- φ. 160ν τὸ κόκκινον τριαντάφυλλον ὅπου μυρίζει εὐμορφα, τὸ δὲ
ἄλλον ἐφαίνετον ὡσάν καλοκαιρινὸν κρίνον, ὡσάν ἀπ’ αὐτὰ τὰ δένδρα
καὶ λουλούδια ἦτον γεμάτη ἡ γῆ ἐκεῖνη.

Περιπατοῦντες λοιπὸν ἐκεῖ εὐρέθημεν εἰς τόπον τινὰ καὶ βλέπομεν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- φ. 161
- ἔμπροσθέν μας δύο θύρες κλεισμένες με σιδηρῆς πόρτες καὶ καλὰ βου-
λωμένες καὶ εἰς τὴν δεξιὰν πόρταν ἔμπροσθεν ἐστέκονταν κάποιοι πολὺ
νέοι ἄνδρες ἄσπροφόροι καὶ ἐφύλαγαν τὴν πόρταν, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν
πόρταν πάλιν ἐστέκονταν ἄλλοι μεγάλοι ἄνδρες μαῦροι καὶ ἐφύλαγαν
αὐτήν. Ὡς δὲ ἐφθάσαμεν ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν ὅπου ἐπροείπαμεν, λέ-
γει μου ἐκεῖνος ὁ θαυμαστὸς ἄνθρωπος ὅπου μοῦ ἐκράτειεν καὶ με ὀδή-
γαν: «Σκύψε κάτω γλήγορα καὶ προσκύνησε». Καὶ ἐγὼ παρευθὺς γλή-
γορα ἔσκυψα κάτω καὶ ἐπροσκύνησα καὶ με πολὺν φόβον καὶ
τρόμον ἐκεϊτόμουν τὰ πίστομα εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἐκεῖ πού εὐρίσκομουν
ἤκουσα φωνὴν ὡσὰν ἀπὸ ἄνωθέν μου καὶ ὡσπερ νὰ ἤρχετο ἡ φωνὴ ἀπὸ
κάτωθεν, καὶ ἔλεγε: «Διατὶ ἤφερες τοῦτον ἐδῶ; δὲν σὲ εἶπα ἐγὼ νὰ φέ-
ρης τοῦτον, ἀλλὰ τὸν γείτονά του τὸν Νικόλαον νὰ φέρης. Καὶ αὐτὸς
δὲ πού ἤφερες ἔχει ἀκόμη νὰ ζήσει εἰς τὴν γῆν πολὺν καιρόν».
- Καὶ ὡσὰν ἤκουσεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅπου με ἐκράτειε ταύτης
τῆς φωνῆς καὶ αὐτὰ τὰ λόγια, ἐσήκωσέ με παρευθὺς γλήγορα ἀπὸ τὴν
γῆν καὶ λέγει μου: «Ἀκολούθει με», καὶ με πολλὴν βίαν ἀρχίσαμεν καὶ
ἐπεριπατούσαμεν ὡς πρὸς τὰς Ἀνατολάς. Καὶ ὡσὰν ἐπεράσαμεν ὀλί-
γον ἐκεῖθεν, εὐρέθημεν εἰς ἓνα μέγαν καὶ θαυμαστὸν κάμπον καὶ εἶχεν
- φ. 161v
- ἐκεῖνος ὁ κάμπος πολλὰ καὶ καλὰ καὶ εὐμορφα δένδρα ἀν-
θισμένα. Καὶ τὰ δένδρα ἐκεῖνα δὲν ἦτον μιᾶς λογῆς μόνον, ἀλλὰ πᾶσα
δένδρον ἐφαίνετον πὼς εἶχε τρεῖς εὐμορφάδες, καὶ ὡς βάνω εἰς τὸν νοῦν
μου ἦτον ἀπ' ἐκεῖνα τὰ τρία φυτὰ ὅπου ἐπροείπαμεν ὅτι ἦτον ὡσὰν ἀν-
θισμένα ὡς ἡ ἀμυγδαλέα καὶ ὡς τριαντάφυλλον καὶ ὡς κρίνον καλοκαι-
ρινόν. Καὶ εἰς καθένα δένδρον ἦτον ἀποκάτω εἰς τὸν ἥσκιον του ἓνας ἄν-
θρωπος καὶ ἐκάθετον, καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἤγουν
εἰς τὸ μάκρος καὶ εἰς τὸ πλάτος ἦτον ὅμοιοι, ἀμὴ εἰς τὴν ὄψιν καὶ εἰς
τὸ πρόσωπον δὲν ἦτον ὅμοιοι, ἀμὴ ἄλλοι ἦτον λαμπροὶ καὶ εὐμορφοί,
ἄλλοι δὲ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἔφεγγαν, ἄλλοι πάλιν ἦσαν παρακάτω
ὡσὰν νὰ εἰποῦμεν μελαχρινοὶ καὶ ἄλλοι ἦσαν μαυριδεροὶ καὶ δὲν ἦσαν
- φ. 162
- εὐμορφοί. Καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἐπροείπαμεν ὅτι ἦταν ἄσπροι
καὶ φωτεινοὶ ἦτον καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν πολλὰ χαρούμενα, τῶν δὲ
μελανῶν τὰ πρόσωπα ἐφαίνοντο στυγνὰ καὶ λυπημένα. Καὶ ἐγνώριζεν
ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ὅπου ἔπραξεν εἰς ἐτοῦτον τὸν κόσμον εἴτε πο-
νηρὰ εἴτε ἀγαθὰ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὅτι εἶχεν ἀπάνω του κάποια
σημεῖα τῆς ἐργασίας του καὶ καθένας τὸν ἐγνώριζεν ποῖος εἶναι, ἤγουν
ἢ γεωργὸς εἶναι ἢ λεφτουργὸς ἢ χαλκεὺς ἢ πόρνος ἢ κλέπτης ἢ φονεὺς
ἢ ἄλλον ὅπου ἔπαθεν ἢ ἔπραξεν εἰς τὸν κόσμον, ὅλα ἐφαίνονταν ἀπάνω

τοῦ καθενός. Καὶ πάντες βλέποντες ἕνα τὸν ἄλλον ἐγνώριζαν ποῖοι εἶναι καθένας καὶ οὐ χρεῖαν εἶχεν κανένας νὰ ρωτᾷ ἕνα τὸν ἄλλον ποῖος εἶναι ἢ πόθεν εἶναι ἢ τί ἔπραξεν, ὅτι φανερὰ ἦτον τοῖς πᾶσιν.

Ελένη Κακουλίδη-Πάνου (επιμ.), «Μια ζωγραφιά του Παραδείσου: Κατὰ το χειρόγραφο 106 της Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου των Μετεώρων», *Κληρονομία* 29 (1997), σ. 103-119.